תסט שֶׁלֹּא לְיַחֵד בָּשָׂר לְפֶסַח. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א (א) [א]אָסוּר לוֹמַר (ב) עַל שׁוּם (פ) [א] בְּהֵמָה, בֵּין חַיָּה בֵּין [ב]שְׁחוּטָה, (ג) בָּשָׂר זֶה לְפֶסַח, לְפִי שֶׁנִּרְאֶה שֶׁהִקְדִּישׁוֹ מֵחַיִּים לְקָרְבַּן פֶּסַח וְנִמְצָא אוֹכֵל קָדָשִׁים בַּחוּץ. (ד) [ג]אֶלָּא יֹאמַר בָּשָׂר זֶה לְיוֹם טוֹב. הַגָּהָה: וּגְדִי מְקֻלָּס (ה) (פְּרוּשׁ, שֶׁלֵּם עַל רֹאשׁוֹ וְעַל כְּרָעָיו וְעַל קִרְבּוֹ), אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא פֵּרֵשׁ וְאָמַר בָּשָׂר זֶה לְפֶסַח אָסוּר לַעֲשׂוֹתוֹ (טור), כְּדִלְקַמָּן רֵישׁ סִימָן תע"ו. [ד]אֲבָל (ו) מֻתָּר לוֹמַר חִטִּים אֵלּוּ לְפֶסַח:

תע שֶׁהַבְּכוֹרוֹת מִתְעַנִּין בְּעֶרֶב פֶּסַח. וּבוֹ ג' סְעִיפִים:

א (א) [א]הַבְּכוֹרוֹת מִתְעַנִּין בְּעֶרֶב פֶּסַח, (ב) בֵּין בְּכוֹר מֵאָב [ב]בֵּין בְּכוֹר (פ) [א] מֵאֵם. [ג]וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר

א מִימְרָא דְּרַב פָּפָּחִים נ"ג (ע"א). ב בְּפִרוּשׁ רַשׁ"י שָׁם (ד"ה גמ' בשר) וְהָרֹא"שׁ שָׁם (פ"ד סי' ח). ג טור בְּשֵׁם מְנַהֵג אַשְׁכְּנַז. ד שָׁם בְּגֵמָרָא וּכְרַב פָּפָּא.

א טור בְּשֵׁם מַסֶּכֶת סוֹפְרִים פֶּרֶק אַחֲרוֹן (ה"ג). ב שָׁם בְּשֵׁם אֲבִי הָעֶזְרִי (ראבי"ה סוף סי' תקכה) וְהַגָּהוֹת מֵיְמוֹנִי בְּפֶרֶק ו' (אות כ). ג תְּשׁוּבַת אַשְׁכְּנַזִּים (שו"ת מהרי"ל סי' יד) בְּשֵׁם סֵפֶר אֲגָדָה (פ"י סי' צא).

בְּאֵר הַיטֵב

לְתוֹדָה בְּעֶרֶב פֶּסַח וְלֹא בְּחֹל הַמּוֹעֵד שֶׁל פֶּסַח. וּמִשְׁנָה דְּתוֹדָה אוֹמְרִים שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא לִזְכָּרוֹן בְּעָלְמָא. ט"ז (סק"ו). וְעַיֵּן לְעֵיל סוֹף סִימָן נ"א בַּהַגָּ"ה:

א (פ) **בְּהֵמָה.** וּמַהֲרַי"ל (הל' מאכלות אסורות בפסח) אוֹסֵר אֲפִלּוּ עוֹף, כֹּל שֶׁבְּמִינוֹ טָעוּן שְׁחִיטָה. וְחָמְרָא יְתֵירָא הִיא שֶׁהֶחְמִיר, כִּי מִדִּינָא אֵין אִסּוּר אֶלָּא בִּדְבָר הַקָּרֵב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ. הַב"ח (ס"א) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"א). וְאֵלְיָהוּ זוּטָא (סק"א) כָּתַב דַּאֲפִלּוּ בִּדְגִים וּכְהָאי גַּוְונָא אָסוּר, דְּאָפְשָׁר שֶׁהִקְדִּישָׁן לִדְמֵי, מִדְּאָמַר לְפֶסַח, מַה שְּׁאֵין כֵּן גַּבֵּי חִטִּים דְּצָרִיכִין שְׁמִירָה, אָמְרִינַן דְּמִנְטְרָא לְפִסְחָא קָאָמַר, עַיֵּן שָׁם. וּבְדִיעֲבַד אִם אָמַר בָּשָׂר זֶה לְפֶסַח, כָּתַב הַב"ח (שם) דְּאָסוּר אַף בַּהֲנָאָה, עַיֵּן שָׁם, וּבָאֵמֶת דְּבָרָיו עֲצָמוֹ סוֹתְרִים לְמַה שֶּׁכָּתַב בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ה' (ס"ד) עַיֵּן שָׁם. וְהָעוֹלַת שַׁבָּת (סק"א) וְהַשַּׁ"ז (סק"א) מִתִּירִין אַף בַּאֲכִילָה, וְכֵן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) בְּשֵׁם הַשַּׁ"ךְ, אַף שֶׁסֵּיְם וְצָרִיךְ עִיּוּן דְּהָא הַב"ח מַבִּיא רְאָיָה מִגְּמָרָא (נג:) שֶׁאֵין עָלֶיהָ תְּשׁוּבָה, לָכֵן נִרְאֶה לִי דִּבְגְדִי וְטָלֶה יֵשׁ לְהַחְמִיר בְּדִיעֲבַד, וּבְשֶׁאָר בָּשָׂר אֵין לְהַחְמִיר. עַד כָּאן לְשׁוֹן הַמָּגֵן אַבְרָהָם. וְהַחַק יַעֲקֹב (סק"א) כָּתַב נִרְאֶה לִי כְּהַסְכָּמַת שְׁאָר אַחֲרוֹנִים דְּאֵין לָאֲסֹר כְּלָל בְּדִיעֲבַד, [וְדָכָל שֶׁלֹּא הִתְנַדֵּב כְּדֶרֶךְ הַמִּתְנַדְּבִין אֵין בְּדִבְרֵיו כְּלוּם]. עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּפֹרִי חָדָשׁ, וּבְחֶשְׁבּוֹנוֹת שִׁבּוּשׁ יַעֲקֹב חֵלֶק ב' סִימָן י"ד. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם), מַה שֶּׁנּוֹהֲגִין לוֹמַר בְּלֹשׁוֹן אֲשֶׁנְּנוּ בָּשָׂר זֶה עַל פֶּסַח, לַיְקֵא קְפִידָא, דְּאִם אֵיתָא שֶׁהִקְדִּישׁ הָוֶה לֵיהּ לְמֵימַר בָּשָׂר זֶה לְפֶסַח, וְכֵן הַמִּנְהָג לוֹמַר כֵּן וְאֵין מַקְפִּידִין. וְכָתַב הָרוֹקֵחַ סִימָן רפ"ג, לֹא יֹאמַר כְּמָה טַרְח פֶּסַח, בִּירוּשַׁלְמִי (פ"י ה"ד), רָשָׁע מָה הוּא אוֹמֵר מָה הָעֲבוֹדָה הַזֹּאת לָכֶם? מַה טַּרְחָה זֹּאת עָלָיו? עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְהַחַק יַעֲקֹב (סק"ג) מִשֵּׁם הַמִּנְהָג שֶׁאֵינָן נִזְהָרִין בָּזֶה, עַיֵּן שָׁם:

א (פ) **מֵאֵם.** עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְכָתַב בְּשִׁבּוּשׁ יַעֲקֹב חֵלֶק א' סִימָן י"ז, מִי שֶׁנּוֹלַד לוֹ בֵּן בְּכוֹר בְּלֵיל אַרְבָּעָה עָשָׂר, אִם נוֹלַד קֹדֶם חֲצוֹת לֵילָה, חַיָּב הָאָב לְהִתְעַנּוֹת עֲבוּרוֹ, אֲבָל אַחַר חֲצוֹת לֵילָה אֵינוֹ מִתְעַנֶּה, כֵּיוָן שֶׁהַתַּעֲנִית הוּא זָכָר לְהַצָּלַת בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל, וְעַל אֵלּוּ שֶׁנּוֹלְדוּ אַחַר חֲצוֹת לֹא הָיְתָה הַגְּזֵרָה אַף בִּבְכוֹרֵי מִצְרַיִם, וְהֵבִיא רְאָיָה מֵרַשׁ אֲבָל רַבָּתִי (רישׁ מס' שמחות) יַעֲוִיהּ בַּחֲצִי הַלַּיְלָה (שמות יב כט) וּכְתִיב (במדבר ג יג) בְּיוֹם הַכֹּתִי כָּל, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן אַף עַל פִּי שֶׁהַכּוּ בַּחֲצִי הַלַּיְלָה, נַפְשָׁם הָיְתָה מְפַרְפֶּרֶת בָּהֶם עַד הַבֹּקֶר, וְאִם לֹא הִסְפִּיד. וְעַיֵּן בְּכֶנֶסֶת יְחֶזְקֵאל סִימָן י"ח שֶׁהָאֲרִיךְ לְהוֹכִיחַ דְּהָאוֹמֵר בָּשָׂר זֶה לְפֶסַח מַתָּר בְּדִיעֲבַד בַּאֲכִילָה, כְּדַעַת הַשַּׁ"ז (סק"א) וְשַׁ"ךְ, עַיֵּן שָׁם:

א (א) **מֵאֵם.** עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְכָתַב בְּשִׁבּוּשׁ יַעֲקֹב חֵלֶק א' סִימָן י"ז, מִי שֶׁנּוֹלַד לוֹ בֵּן בְּכוֹר בְּלֵיל אַרְבָּעָה עָשָׂר, אִם נוֹלַד קֹדֶם חֲצוֹת לֵילָה, חַיָּב הָאָב לְהִתְעַנּוֹת עֲבוּרוֹ, אֲבָל אַחַר חֲצוֹת לֵילָה אֵינוֹ מִתְעַנֶּה, כֵּיוָן שֶׁהַתַּעֲנִית הוּא זָכָר לְהַצָּלַת בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל, וְעַל אֵלּוּ שֶׁנּוֹלְדוּ אַחַר חֲצוֹת לֹא הָיְתָה הַגְּזֵרָה אַף בִּבְכוֹרֵי מִצְרַיִם, וְהֵבִיא רְאָיָה מֵרַשׁ אֲבָל רַבָּתִי (רישׁ מס' שמחות) יַעֲוִיהּ בַּחֲצִי הַלַּיְלָה (שמות יב כט) וּכְתִיב (במדבר ג יג) בְּיוֹם הַכֹּתִי כָּל, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן אַף עַל פִּי שֶׁהַכּוּ בַּחֲצִי הַלַּיְלָה, נַפְשָׁם הָיְתָה מְפַרְפֶּרֶת בָּהֶם עַד הַבֹּקֶר, וְאִם לֹא הִסְפִּיד. וְעַיֵּן בְּכֶנֶסֶת יְחֶזְקֵאל סִימָן י"ח שֶׁהָאֲרִיךְ לְהוֹכִיחַ דְּהָאוֹמֵר בָּשָׂר זֶה לְפֶסַח מַתָּר בְּדִיעֲבַד בַּאֲכִילָה, כְּדַעַת הַשַּׁ"ז (סק"א) וְשַׁ"ךְ, עַיֵּן שָׁם:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

מִשָּׁם בְּלֹא נְטִילַת הַצִּפָּרְנַיִם:

א [א] **בְּהֵמָה.** עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב אֲדוֹנִי אָבִי זְקֵנִי בְּבְכוֹר שׁוֹר בְּחִדּוּשֵׁי פְּסָחִים דַּף (י"ג) [ג"ג] (ע"א ד"ה גמ') שֶׁכָּתַב לְיַשֵּׁב קוּשְׁיַת הַב"ח (ס"א), וְעַיֵּן [שָׁם] שֶׁכָּתַב דִּגְדִי מְקֻלָּס אֵין אִסּוּר אֶלָּא בְּלֵילֵי פְּסָחִים, שֶׁנִּרְאֶה שֶׁלְּשֵׁם פֶּסַח קָאָכֵיל לֵיהּ, וְאִי שָׁבִיק לֵיהּ לְמָחָר וְלֵיטְמָא אוֹחֲרָא שְׁרֵי (וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף עַל פִּי שֶׁצָּלָה בְּלֵיל פֶּסַח כְּשֶׁהוּא מְקֻלָּס אֵין חֶשֶׁשׁ רַק עַל הָאֲכִילָה, עַיֵּן שָׁם). וְעַיֵּן בְּשִׁמְלָה חֲדָשָׁה סִימָן ה' (סעיפים א־ב) דְּאַפְלּוּ בְּאוֹמֵר בְּשָׁעַת שְׁחִיטָה לְשֵׁם פֶּסַח הִיא, מֻתָּרֶת מִדְּאוֹרַיְתָא, רַק מִדְּרַבָּנָן אָסוּר, עַיֵּן שָׁם, וּבְתִבְואוֹת שׁוֹר סָעִיף קָטָן (י"ב) [ב']. וְעַיֵּן בְּשׁוּ"ת חִנּוּךְ בֵּית יְהוּדָה סִימָן י"ז בְּמִי שֶׁרָאָה אֶצֶל הַקַּצָּב גְּדִי שְׁחוּט וְאָמַר אֶל הַקַּצָּב בַּכַּמָּה אַתָּה נוֹתֵן הַקָּרְבָּן פֶּסַח זֶה, הַמֵּקֵל לֹא הִפְסִיד. וְעַיֵּן בִּכְנֶסֶת יְחֶזְקֵאל סִימָן י"ח שֶׁהָאֲרִיךְ לְהוֹכִיחַ דְּהָאוֹמֵר בָּשָׂר זֶה לְפֶסַח מַתָּר בְּדִיעֲבַד בַּאֲכִילָה, כְּדַעַת הַשַּׁ"ז (סק"א) וְשַׁ"ךְ, עַיֵּן שָׁם:

א [א] **מֵאֵם.** עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְכָתַב בְּשִׁבּוּשׁ יַעֲקֹב חֵלֶק א' סִימָן י"ז, מִי שֶׁנּוֹלַד לוֹ בֵּן בְּכוֹר בְּלֵיל אַרְבָּעָה עָשָׂר, אִם נוֹלַד קֹדֶם חֲצוֹת לֵילָה, חַיָּב הָאָב לְהִתְעַנּוֹת עֲבוּרוֹ, אֲבָל אַחַר חֲצוֹת לֵילָה אֵינוֹ מִתְעַנֶּה, כֵּיוָן שֶׁהַתַּעֲנִית הוּא זָכָר לְהַצָּלַת בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל, וְעַל אֵלּוּ שֶׁנּוֹלְדוּ אַחַר חֲצוֹת לֹא הָיְתָה הַגְּזֵרָה אַף בִּבְכוֹרֵי מִצְרַיִם, וְהֵבִיא רְאָיָה מֵרַשׁ אֲבָל רַבָּתִי (רישׁ מס' שמחות) יַעֲוִיהּ בַּחֲצִי הַלַּיְלָה (שמות יב כט) וּכְתִיב (במדבר ג יג) בְּיוֹם הַכֹּתִי כָּל, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן אַף עַל פִּי שֶׁהַכּוּ בַּחֲצִי הַלַּיְלָה, נַפְשָׁם הָיְתָה מְפַרְפֶּרֶת בָּהֶם עַד הַבֹּקֶר, וְאִם לֹא הִסְפִּיד. וְעַיֵּן בְּכֶנֶסֶת יְחֶזְקֵאל סִימָן י"ח שֶׁהָאֲרִיךְ לְהוֹכִיחַ דְּהָאוֹמֵר בָּשָׂר זֶה לְפֶסַח מַתָּר בְּדִיעֲבַד בַּאֲכִילָה, כְּדַעַת הַשַּׁ"ז (סק"א) וְשַׁ"ךְ, עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מִשּׁוּם סַכָּנָה, כְּבָר דָּשׁוּ בּוֹ רַבִּים וְ'שׁוֹמֵר פְּתָאִים ה'". (לז) וַאֲפִלּוּ בְּעֶרֶב שְׁבוּעוֹת הַתִּיר בְּאֵלְיָה רַבָּה (סי' תצג ס"ק יט) כְּשֶׁצְּווּי הָרוֹפְאִים בְּחֹלִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ סַכָּנָה, אֲבָל בְּלָאו הָכִי לֹא:

א (א) **אָסוּר לוֹמַר וְכוּ'.** הֵינוּ (פ) לְכַתְּחִלָּה, [א]אֲבָל בְּדִיעֲבַד אֵין לָאֲסֹר כְּלָל בְּאֵלּוּ הַבָּשָׂר בַּאֲכִילָה: (ב) **עַל שׁוּם בְּהֵמָה וְכוּ'.** הֵינוּ (ג) אֲפִלּוּ הוּא קָטָן וְגַם אֵינוֹ גְּדִי וְטָלֶה, דְּלֹא חָזֵי לְפֶסַח, גַּם כֵּן אָסוּר, דְּיִחְשְׁדוּהוּ (ג) שֶׁהִקְדִּישׁוֹ מֵחַיִּים לְקָרְבַּן פֶּסַח, (ד) וּכְשֶׁאוֹכְלוֹ נִרְאֶה כְּאוֹכֵל קָדָשִׁים בַּחוּץ. וְעַל כֵּן לֹא יֹאמַר לַחֲבֵרוֹ צָלָה לִי זְרוֹעַ לְפֶסַח. וְהָגָה מִלְּשׁוֹן הַמְחַבֵּר מְשֻׁמָּע דְּדַוְקָא בְּהֵמָה שֶׁהוּא מִן הַקָּרֵב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ, וְיֵשׁ פּוֹסְקִים שֶׁמַּחְמִירִין גַּם עַל (ה) עוֹפוֹת (ו) וְדָגִים, דְּאָפְשָׁר שֶׁהִקְדִּישָׁן לִדְמֵי מִדְּאָמַר לְפֶסַח. וְהָגָה אַף שֶׁהֲרֵבֵּה מִקִּלִּין בָּזֶה וּסְבִירָא לְהוּ כְּדַעַת הַמְחַבֵּר, (ו) מִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה טוֹב לְזָהֵר שֶׁלֹּא לוֹמַר לְפֶסַח. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּמַה שֶּׁנּוֹהֲגִין לוֹמַר (ח) בְּלָשׁוֹן אֲשֶׁנְּנוּ בָּשָׂר זֶה עַל פֶּסַח, אַפְלּוּ אָמַר כֵּן בְּגִדְי וְטָלֶה לַיְקֵא קְפִידָא, דְּאִם אִיתָא שֶׁהִקְדִּישׁוֹ הָוֵי לֵיהּ לוֹמַר בָּשָׂר זֶה לְפֶסַח: (ג) **בָּשָׂר זֶה לְפֶסַח.** וְהוּא הַדִּין (ט) שֶׁאָסוּר לְאָדָם לוֹמַר הֵילָךְ מָעוֹת הַלָּלוּ וּקְנֵה לְפֶסַח מַתָּר בְּדִיעֲבַד בַּאֲכִילָה, כְּדַעַת הַשַּׁ"ז (סק"א) וְשַׁ"ךְ, עַיֵּן שָׁם:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(לז) חַיֵּי אָדָם (שם), וְכֵן כָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק טז):

א (פ) עוֹלַת שַׁבָּת (סק"א), וְשַׁ"ךְ בְּיוֹרֶה דֵּעָה טְ"ז (סק"א) וְחָק יַעֲקֹב (סק"א) וּכְנֶסֶת יְחֶזְקֵאל (או"ח סי' יח) וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ב), וְכֵן הֵבִיא בְּבֵרְכֵי יוֹסֵף (סק"א) בְּשֵׁם הָרַאשׁוֹנִים. דְּלֹא כַּפ"ח (ס"א) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) וּפְרִי חָדָשׁ שֶׁמַּחְמִירִין בְּדִיעֲבַד:

(ב) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) וְהַגְּרַ"א: (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) לְיָשֵׁב דִּבְרֵי הַשַּׁלְטֵי גִּבּוֹרִים: (ד) וְלֹא יוּכְלוּ לְתָלוֹת שֶׁפָּדָה אוֹתוֹ כְּשֶׁאָר קָדָשׁוֹת דְּמִים, דְּכֵיוָן שֶׁרָאוּי לְהִיוֹת קָדוֹשׁ קְדֻשַּׁת הַגּוּף, וְנִתְקַדֵּשׁ וְאֵין לוֹ פְּדִיוֹן [מָגֵן אַבְרָהָם (שם)]: (ה) מֵהֲרַי"ל (הל' מאכלות אסורות בפסח) אוֹסֵר אֲפִלּוּ עוֹף, כֹּל שֶׁבְּמִינוֹ טָעוּן שְׁחִיטָה. וְחָמְרָא יְתֵירָא הִיא שֶׁהֶחְמִיר, כִּי מִדִּינָא אֵין אִסּוּר אֶלָּא בִּדְבָר הַקָּרֵב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ. הַב"ח (ס"א) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"א). וְאֵלְיָהוּ זוּטָא (סק"א) כָּתַב דַּאֲפִלּוּ בִּדְגִים וּכְהָאי גַּוְונָא אָסוּר, דְּאָפְשָׁר שֶׁהִקְדִּישָׁן לִדְמֵי, מִדְּאָמַר לְפֶסַח, מַה שְּׁאֵין כֵּן גַּבֵּי חִטִּים דְּצָרִיכִין שְׁמִירָה, אָמְרִינַן דְּמִנְטְרָא לְפִסְחָא קָאָמַר, עַיֵּן שָׁם. וּבְדִיעֲבַד אִם אָמַר בָּשָׂר זֶה לְפֶסַח, כָּתַב הַב"ח (שם) דְּאָסוּר אַף בַּהֲנָאָה, עַיֵּן שָׁם, וּבָאֵמֶת דְּבָרָיו עַצְמוֹ סוֹתְרִים לְמַה שֶּׁכָּתַב בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ה' (ס"ד) עַיֵּן שָׁם. וְהָעוֹלַת שַׁבָּת (סק"א) וְהַשַּׁ"ז (סק"א) מִתִּירִין אַף בַּאֲכִילָה, וְכֵן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) בְּשֵׁם הַשַּׁ"ךְ, אַף שֶׁסֵּיְם וְצָרִיךְ עִיּוּן דְּהָא הַב"ח מַבִּיא רְאָיָה מִגְּמָרָא (נג:) שֶׁאֵין עָלֶיהָ תְּשׁוּבָה, לָכֵן נִרְאֶה לִי דִּבְגְדִי וְטָלֶה יֵשׁ לְהַחְמִיר בְּדִיעֲבַד, וּבְשֶׁאָר בָּשָׂר אֵין לְהַחְמִיר. עַד כָּאן לְשׁוֹן הַמָּגֵן אַבְרָהָם. וְהַחַק יַעֲקֹב (סק"א) כָּתַב נִרְאֶה לִי כְּהַסְכָּמַת שְׁאָר אַחֲרוֹנִים דְּאֵין לָאֲסֹר כְּלָל בְּדִיעֲבַד, [וְדָכָל שֶׁלֹּא הִתְנַדֵּב כְּדֶרֶךְ הַמִּתְנַדְּבִין אֵין בְּדִבְרֵיו כְּלוּם]. עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּפֹרִי חָדָשׁ, וּבְחֶשְׁבּוֹנוֹת שִׁבּוּשׁ יַעֲקֹב חֵלֶק ב' סִימָן י"ד. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם), מַה שֶּׁנּוֹהֲגִין לוֹמַר בְּלָשׁוֹן אֲשֶׁנְּנוּ בָּשָׂר זֶה עַל פֶּסַח, לַיְקֵא קְפִידָא, דְּאִם אִיתָא שֶׁהִקְדִּישׁ הָוֶה לֵיהּ לְמֵימַר בָּשָׂר זֶה לְפֶסַח, וְכֵן הַמִּנְהָג לוֹמַר כֵּן וְאֵין מַקְפִּידִין. וְכָתַב הָרוֹקֵחַ סִימָן רפ"ג, לֹא יֹאמַר כְּמָה טַרְח פֶּסַח, בִּירוּשַׁלְמִי (פ"י ה"ד), רָשָׁע מָה הוּא אוֹמֵר מָה הָעֲבוֹדָה הַזֹּאת לָכֶם? מַה טַּרְחָה זֹּאת עָלָיו? עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְהַחַק יַעֲקֹב (סק"ג) מִשֵּׁם הַמִּנְהָג שֶׁאֵינָן נִזְהָרִין בָּזֶה, עַיֵּן שָׁם:

א (פ) **בְּהֵמָה.** וּמַהֲרַי"ל (הל' מאכלות אסורות בפסח) אוֹסֵר אֲפִלּוּ עוֹף, כֹּל שֶׁבְּמִינוֹ טָעוּן שְׁחִיטָה. וְחָמְרָא יְתֵירָא הִיא שֶׁהֶחְמִיר, כִּי מִדִּינָא אֵין אִסּוּר אֶלָּא בִּדְבָר הַקָּרֵב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ. הַב"ח (ס"א) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"א). וְאֵלְיָהוּ זוּטָא (סק"א) כָּתַב דַּאֲפִלּוּ בִּדְגִים וּכְהָאי גַּוְונָא אָסוּר, דְּאָפְשָׁר שֶׁהִקְדִּישָׁן לִדְמֵי, מִדְּאָמַר לְפֶסַח, מַה שְּׁאֵין כֵּן גַּבֵּי חִטִּים דְּצָרִיכִין שְׁמִירָה, אָמְרִינַן דְּמִנְטְרָא לְפִסְחָא קָאָמַר, עַיֵּן שָׁם. וּבְדִיעֲבַד אִם אָמַר בָּשָׂר זֶה לְפֶסַח, כָּתַב הַב"ח (שם) דְּאָסוּר אַף בַּהֲנָאָה, עַיֵּן שָׁם, וּבָאֵמֶת דְּבָרָיו עַצְמוֹ סוֹתְרִים לְמַה שֶּׁכָּתַב בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ה' (ס"ד) עַיֵּן שָׁם. וְהָעוֹלַת שַׁבָּת (סק"א) וְהַשַּׁ"ז (סק"א) מִתִּירִין אַף בַּאֲכִילָה, וְכֵן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) בְּשֵׁם הַשַּׁ"ךְ, אַף שֶׁסֵּיְם וְצָרִיךְ עִיּוּן דְּהָא הַב"ח מַבִּיא רְאָיָה מִגְּמָרָא (נג:) שֶׁאֵין עָלֶיהָ תְּשׁוּבָה, לָכֵן נִרְאֶה לִי דִּבְגְדִי וְטָלֶה יֵשׁ לְהַחְמִיר בְּדִיעֲבַד, וּבְשֶׁאָר בָּשָׂר אֵין לְהַחְמִיר. עַד כָּאן לְשׁוֹן הַמָּגֵן אַבְרָהָם. וְהַחַק יַעֲקֹב (סק"א) כָּתַב נִרְאֶה לִי כְּהַסְכָּמַת שְׁאָר אַחֲרוֹנִים דְּאֵין לָאֲסֹר כְּלָל בְּדִיעֲבַד, [וְדָכָל שֶׁלֹּא הִתְנַדֵּב כְּדֶרֶךְ הַמִּתְנַדְּבִין אֵין בְּדִבְרֵיו כְּלוּם]. עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּפֹרִי חָדָשׁ, וּבְחֶשְׁבּוֹנוֹת שִׁבּוּשׁ יַעֲקֹב חֵלֶק ב' סִימָן י"ד. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם), מַה שֶּׁנּוֹהֲגִין לוֹמַר בְּלָשׁוֹן אֲשֶׁנְּנוּ בָּשָׂר זֶה עַל פֶּסַח, לַיְקֵא קְפִידָא, דְּאִם אִיתָא שֶׁהִקְדִּישׁ הָוֶה לֵיהּ לְמֵימַר בָּשָׂר זֶה לְפֶסַח, וְכֵן הַמִּנְהָג לוֹמַר כֵּן וְאֵין מַקְפִּידִין. וְכָתַב הָרוֹקֵחַ סִימָן רפ"ג, לֹא יֹאמַר כְּמָה טַרְח פֶּסַח, בִּירוּשַׁלְמִי (פ"י ה"ד), רָשָׁע מָה הוּא אוֹמֵר מָה הָעֲבוֹדָה הַזֹּאת לָכֶם? מַה טַּרְחָה זֹּאת עָלָיו? עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְהַחַק יַעֲקֹב (סק"ג) מִשֵּׁם הַמִּנְהָג שֶׁאֵינָן נִזְהָרִין בָּזֶה, עַיֵּן שָׁם:

א (פ) **מֵאֵם.** כֵּיוָן דְּהָוֵי עַל כָּל פָּנִים בְּכוֹר אוֹ לְנַחְלָה אוֹ לְפֶטֶר רֶחֶם לִפְדִיוֹן, וּמַהֲאִי טַעֲמָא כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (רישׁ הסי') דְּהַבָּא אַחַר נְפָלִים צָרִיךְ לְהִתְעַנּוֹת בְּכוֹר לְנַחְלָה. וּלְפִי זֶה צָרִיךְ עִיּוּן בְּיוֹצֵא דִּפֹּן וְהַבָּא אַחֲרָיו דְּלֹא הָוֵי בְּכוֹר הֵן לְנַחְלָה וְהֵן לִפְדִיוֹן אִם צָרִיךְ לְהִתְעַנּוֹת, עַיֵּן חק יַעֲקֹב (סק"ב). וְכָתַב בְּתְשׁוּבַת מַהֲרַי"ל סִימָן י"ד

א מִימְרָא דְּרַב פָּפָּחִים נ"ג (ע"א). ב בְּפִרוּשׁ רַשׁ"י שָׁם (ד"ה גמ' בשר) וְהָרֹא"שׁ שָׁם (פ"ד סי' ח). ג טור בְּשֵׁם מְנַהֵג אַשְׁכְּנַז. ד שָׁם בְּגֵמָרָא וּכְרַב פָּפָּא.

א טור בְּשֵׁם מַסֶּכֶת סוֹפְרִים פֶּרֶק אַחֲרוֹן (ה"ג). ב שָׁם בְּשֵׁם אֲבִי הָעֶזְרִי (ראבי"ה סוף סי' תקכה) וְהַגָּהוֹת מֵיְמוֹנִי בְּפֶרֶק ו' (אות כ). ג תְּשׁוּבַת אַשְׁכְּנַזִּים (שו"ת מהרי"ל סי' יד) בְּשֵׁם סֵפֶר אֲגָדָה (פ"י סי' צא).

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הַרַב: א] וכן כתב בשו"ע הרב (ס"ב) שבדיעבד שרי באכילה ואפילו אמר על בשר גדי וטלה חיים בע"פ אחר חצות, שמשום מראית העין אין לאסור בדיעבד. אמנם כתב (שם בסוגריים): ויש מחמירין בגדי וטלה לאוסרם באכילה לעולם בין פסח בין קודם הפסח או אחריו, אפילו אמר כן על בשר גדי וטלה וכו' אבל מותרים בהנאה דמשום מראית עין בלבד אין אוסרין בהנאה כמו שנתבאר ביו"ד סי' ה', וטוב לחוש לדבריהם אם אין שם הפסד מרובה ולא שעת הדחק.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah